Chương 4

Tích phân đường

4.1 Tích phân đường loại 1

Tính các tích phân sau:

Bài 47.
$$\int_C (3x-y)ds$$
, C là nửa đường tròn $y=\sqrt{9-x^2}$

Bài 48.
$$\int_C (x-y)ds$$
, C là đường tròn $x^2+y^2=2x$

Bài 49.
$$\int_C y^2 ds$$
, C là đường có phương trình
$$\begin{cases} x = a(t - \sin t) \\ y = a(1 - \cos t), (0 \le t \le 2\pi, a > 0) \end{cases}$$
Bài 50. $\int_C \sqrt{x^2 + y^2} ds$, C là đường cong
$$\begin{cases} x = a(\cos t + t \sin t) \\ y = a(\sin t - t \cos t), (0 \le t \le 2\pi, a > 0) \end{cases}$$

Bài 50.
$$\int_{C} \sqrt{x^2 + y^2} ds$$
, C là đường cong
$$\begin{cases} x = a(\cos t + t \sin t) \\ y = a(\sin t - t \cos t), (0 \le t \le 2\pi, a > 0) \end{cases}$$

4.2 Tích phân đường loại 2

Tính các tích phân sau:

Bài 51. $\int_{AB} (x^2 - 2xy)dx + (2xy - y^2)dy$, trong đó AB là cung Parabol $y = x^2$ từ A(1;1) đến B(2;4)

Bài 52. $\int_C (2x-y)dx + xdy$, trong đó C là đường cong $\begin{cases} x = a(t-\sin t) \\ y = a(1-\cos t) \end{cases}$ theo chiều tăng của $t, (0 \le t \le 2\pi, a > 0)$

Bài 53. $\int_{ABCA} 2(x^2 + y^2)dx + x(4y + 3)dy$, trong đó ABCA là đường gấp khúc đi qua A(0;0), B(1;1), C(0;2)

Bài 54. $\int_{ABCDA} \frac{dx+dy}{|x|+|y|}$, trong đó ABCDA là đường gấp khúc đi qua A(1;0), B(0;1), C(-1;0), D(0;-1)

Bài 55. Tính tích phân sau

$$\int_C (xy + x + y)dx + (xy + x - y)dy$$

bằng hai cách: tính trực tiếp, tính nhờ công thức Green rồi so sánh các kết quả, với C là đường:

a)
$$x^2 + y^2 = R^2$$

b)
$$x^2 + y^2 = 2x$$

c)
$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1, (a, b > 0)$$

Bài 56.
$$\oint_{x^2+y^2=2x} x^2(y+\frac{x}{4})dy - y^2(x+\frac{y}{4})dx$$

Bài 57. $\oint e^x[(1-\cos y)dx-(y-\sin y)dy]$, trong đó OABO là đường gấp khúc qua O(0;0), A(1;1), B(0;2)

Bài 58.
$$\oint_{x^2+y^2=2x} (xy+e^x\sin x+x+y)dx-(xy-e^{-y}+x-\sin y)dy$$

Bài 59. $\oint_C (xy^4 + x^2 + y\cos(xy))dx + (\frac{x^3}{3} + xy^2 - x + x\cos(xy))dy, \text{ trong dó } C \text{ là đường cong}$ $\begin{cases} x = a\cos t \\ y = a\sin t, (a > 0) \end{cases}$

Bài 60. Dùng tích phân đường loại 2 tính diện tích của miền giới hạn bởi một nhịp cycloid : $x = a(t - \sin t), y = a(1 - \cos t)$ và trục Ox, (a > 0).

Bài 61.
$$\int_{(-2;-1)}^{(3;0)} (x^4 + 4xy^3) dx + (6x^2y^2 - 5y^4) dy$$

Bài 62.
$$\int_{(1,\pi)}^{(2;2\pi)} (1 - \frac{y^2}{x^2} \cos \frac{y}{x}) dx + (\sin \frac{y}{x} + \frac{y}{x} \cos \frac{y}{x}) dy$$

Bài 63. Tính tích phân đường

$$I = \int_{L} (3x^{2}y^{2} + \frac{2}{4x^{2} + 1})dx + (3x^{3}y + \frac{2}{y^{3} + 4})dy$$

trong đó L là đường cong $y = \sqrt{1 - x^4}$ đi từ A(1,0) đến B(-1,0).

Bài 64. Tìm hằng số α để tích phân sau không phụ thuộc vào đường đi trong miền xác định

$$\int_{AB} \frac{(1-y^2)dx + (1-x^2)dy}{(1+xy)^{\alpha}}.$$

Bài 65. Tìm hằng số a, b để biểu thức : $(y^2 + axy + y\sin(xy))dx + (x^2 + bxy + x\sin(xy))dy$ là vi phân toàn phần của một hàm số u(x,y) nào đó. Hãy tìm hàm số u(x,y) đó.

Bài 66. Tìm hàm số h(x) để tích phân

$$\int_{AB} h(x)[(1+xy)dx + (xy+x^2)dy]$$

không phụ thuộc vào đường đi trong miền xác định. Với h(x) vừa tìm được, hãy tính tích phân trên từ A(2;0) đến B(1;2).

Bài 67. Tìm hàm số h(xy) để tích phân

$$\int_{AB} h(xy)[(y+x^3y^2)dx + (x+x^2y^3)dy]$$

không phụ thuộc vào đường đi trong miền xác định. Với h(xy) vừa tìm được, hãy tính tích phân trên từ A(1;1) đến B(2;3).

Chương 5

Tích phân mặt

5.1 Tích phân mặt loại I

Tính các tích phân mặt loại 1 sau đây

Bài 68.
$$\iint_S (z+2x+\frac{4y}{3})dS$$
, trong đó

$$S = \{(x, y, z) : \frac{x}{2} + \frac{y}{3} + \frac{z}{4} = 1, x \ge 0, y \ge 0, z \ge 0\}$$

Bài 69.
$$\iint_S (x^2 + y^2) dS$$
, trong đó $S = \{(x, y, z) : z = x^2 + y^2; 0 \le z \le 1\}$

Bài 70.
$$\iint_S z dS$$
, trong đó $S = \{(x, y, z) : y = x + z^2, 0 \le x \le 1, 0 \le z \le 1\}$

Bài 71.
$$\iint\limits_{S}\frac{dS}{(1+x+y+z)^2}, \text{ trong đó }S \text{ là biên của tứ diện }x+y+z\leq 2, x\geq 0, y\geq 0, z\geq 0$$

5.2 Tích phân mặt loại 2

Tính các tích phân mặt loại 2 sau đây

Bài 72. $\iint_S z(x^2+y^2)dxdy$, trong đó S là nửa mặt cầu: $x^2+y^2+z^2=1,\ z\geq 0$, hướng của S là phía ngoài mặt cầu

Bài 73.
$$\iint y dz dx + z^2 dx dy$$
, trong đó S là phía ngoài của mặt ellipsoid $x^2 + \frac{y^2}{4} + z^2 = 1$, $x \ge 0, y \ge 0, z \ge 0$

Bài 74.
$$\iint_S x^2 y^2 z dx dy$$
, trong đó S là mặt trên của nửa mặt cầu $x^2 + y^2 + z^2 = R^2, z \leq 0$

Bài 75.
$$\iint\limits_{S}(y+z)dxdy,$$
trong đó S là phía trên của mặt $z=4-4x^2-y^2$ với $z\geq 0$

Bài 76.
$$\iint_S x^3 dy dz + y^3 dz dx + z^3 dx dy, \text{ trong dó } S \text{ là phía ngoài của mặt cầu}$$

$$x^2 + y^2 + z^2 = R^2$$

Bài 77.
$$\iint\limits_{S}y^{2}zdxdy+xzdydz+x^{2}ydzdx, \text{ trong đó }S\text{ là phía ngoài của miền }\begin{cases}x^{2}+y^{2}\leq 1, 0\leq z\leq x^{2}+y^{2}\\x\geq 0, y\geq 0\end{cases}$$

Bài 78. $\iint\limits_{S} x dy dz + y dz dx + z dx dy, \text{ trong d\'o } S \text{ là phía ngoài của miền } \begin{cases} (z-1)^2 \geq x^2 + y^2 \\ a \leq z \leq 1 \end{cases}$

Bài 79. Dùng công thức Stoke tính tích phân đường $\int_C (x+y^2)dx + (y+z^2)dy + (z+x^2)dz$, trong đó C là biên của tam giác với các đỉnh (1;0;0),(0;1;0),(0;0;1), hướng ngược chiều kim đồng hồ khi nhìn từ trên xuống.

Bài 80. Gọi S là phần mặt cầu $x^2+y^2+z^2=1$ nằm trong mặt trụ $\begin{cases} x^2+x+z^2=0\\ y\geq 0, \end{cases}$ hướng của S là phía ngoài của mặt cầu.

Chứng minh rằng: $\iint_{S} (x-y)dxdy + (y-z)dydz + (z-x)dzdx = 0.$

Chương 6

Lý thuyết trường

Bài 81. Tính đạo hàm theo hướng $\vec{\ell}$ của hàm $u=x^3+2y^3+3z^2+2xyz$ tại điểm A(2;1;1) với $\vec{\ell}=\vec{AB}, B(3;2;3)$.

Bài 82. Tính môđun của $\overrightarrow{\text{grad}}u$, với $u=x^3+y^3+z^3-3xyz$ tại A(2;1;1). Khi nào thì $\overrightarrow{\text{grad}}u$ vuông góc với Oz, khi nào thì $\overrightarrow{\text{grad}}u=0$?

Bài 83. Tính $\overrightarrow{\operatorname{grad}}u$, với

$$u=r^2+\frac{1}{r}+\ln r$$
trong đó $r=\sqrt{x^2+y^2+z^2}$

Bài 84. Theo hướng nào thì sự biến thiên của hàm số

$$u = x \sin z - y \cos z$$

từ gốc O(0,0,0) là lớn nhất?

Bài 85. Tính góc giữa hai vector $\overrightarrow{\text{grad}}z$ của các hàm số

$$z = \sqrt{x^2 + y^2}$$
$$z = x - 3y + \sqrt{3xy}$$

tại (3; 4).

Bài 86. Trong các trường sau đây, trường nào là trường thế? Tìm hàm thế vị (nếu có).

a)
$$\vec{F} = 5(x^2 - 4xy)\vec{i} + (3x^2 - 2y)\vec{j} + \vec{k}$$

b)
$$\vec{F} = (yz - 3x^2)\vec{i} + xz\vec{j} + (xy + 2)\vec{k}$$

c)
$$\vec{F} = (x+y)\vec{i} + (x+z)\vec{j} + (z+y)\vec{k}$$

d)
$$\vec{F} = C \frac{x\vec{i} + y\vec{j} + z\vec{k}}{\sqrt{(x^2 + y^2 + z^2)^3}}, C \neq 0$$
 là hằng số

e)
$$\vec{F} = (\arctan z + 4xyz)\vec{i} + (2x^2z - 3y^2)\vec{j} + (\frac{x}{1+z^2} + 2x^2y)\vec{k}$$

Bài 87. Cho $\vec{F}=xz^2\vec{i}+yx^2\vec{j}+zy^2\vec{k}$. Tính thông lượng của $\vec{F}$ qua mặt cầu $S:x^2+y^2+z^2=1$, hướng ra ngoài.

Bài 88. Cho $\vec{F} = x(y+z)\vec{i} + y(z+x)\vec{j} + z(x+y)\vec{k}$, L là giao tuyến của mặt trụ $x^2 + y^2 + y = 0$ và nửa mặt cầu $x^2 + y^2 + z^2 = 2$, $z \ge 0$. Chứng minh rằng lưu số của $\vec{F}$ dọc theo L bằng 0.

Viên Toán ứng dung và Tin học

